

Vår ref.: 20/00203
Saksbehandler: Tone-Mette Sjømoen
Dato: 24. mars 2020

Rapport fra tilsyn ved Tracerco Norge AS – forhandler og bruker av ioniserende strålekilder

1. INNLEDNING

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte 4. mars 2020 tilsyn ved Tracerco Norge AS i forbindelse med at virksomheten er godkjent som forhandler og bruker av ioniserende strålekilder. DSA gir ingen avvik, men har en anmerking i forbindelse med tilsynet.

Til stede:

Fra Tracerco Norge AS: Tor Magnus Sævareide og Mads Baandrup Toft

Fra Tracerco UK: Paul Warren

Fra DSA: Håvar A. Sollund, Lars Klæboe og Tone-Mette Sjømoen

Denne rapporten omhandler inntrykk, observasjoner og funn fra tilsynet i henhold til det regelverket DSA forvalter.

2. HJEMMELSGRUNNLAG FOR TILSYNET

- Lov av 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift av 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)
- Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 1. april 2009 om landtransport av farlig gods
- Godkjenning/enkeltvedtak fra DSA

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i strålevernloven § 18, strålevernforskriften § 60, internkontrollforskriften § 7 og forskrift om landtransport av farlig gods § 30.

3. BAKGRUNN, OMFANG OG GJENNOMFØRING

Tilsynet ble gjennomført som en del av DSAs rutinemessige tilsynsaktivitet, som har til hensikt å kontrollere hvordan krav i aktuelle regelverk blir ivaretatt. Tema for tilsynet var strålevernorganisering, stråleverninstruksjoner og –prosedyrer, strålevernkompetanse, persondosimetri, kildeoversikt, samt lagring og transport av radioaktive kilder.

Tilsynet omfattet spørsmålsrunde med representantene for virksomheten, gjennomgang av relevante dokumenter og befaring i virksomheten.

Gjennomføringen av tilsynet forløp som følger:

- Innledning fra DSA med informasjon om tilsynets hensikt, omfang og gjennomføring.
- Tracerco Norge AS presenterte virksomheten, organisasjonsstruktur mhp. strålevern, strålevernprosedyrer og opplæring for ansatte som jobber med strålekilder.
- Vi diskuterte virksomhetens rutiner for persondosimetri og stråledoser til ansatte.
- Vi snakket om virksomhetens interne oversikt over strålekilder og om strålekilder registrert i DSAs meldesystem for strålekilder (EMS).
- Virksomhetens rutiner for forsendelse av radioaktive kilder ble gjennomgått.

- Det ble gjennomført en befaringsavvik av virksomhetens lager for radioaktive kilder på Kokstad.
- Tilsynet ble avsluttet med en oppsummering hvor inntrykk og hovedkonklusjoner ble lagt fram, og det ble gitt informasjon om videre saksgang.

4. INNTRYKK OG OBSERVASJONER

Tracerco Norge AS har godkjenning som forhandler av ioniserende strålekilder (GR05-13), godkjenning til utførelse av sporstoffundersøkelser (GL04-1) og godkjenning til bruk av kapslede radioaktive kilder med høy aktivitet (GM04-1). Hovedinntrykket etter tilsynet er at strålelivet er godt ivaretatt i virksomheten. Virksomheten har fokus på opplæring innen strålelivet og sikring av radioaktive kilder.

Noen observasjoner fra tilsynet:

- Utstyret som selges produseres i Billingham. Tracerco Norge AS har kontakt med kunder i Norge og sørger for forsendelse av radioaktive kilder. Det er ansatte fra Tracerco UK som utfører oppdrag med radioaktive kilder i Norge.
- Paul Warren er Radiation Protection Adviser (RPA) for all intern aktivitet i Tracerco, mens Tor Magnus Sævareide er strålelivetkoordinator for Tracerco Norge AS. Mads Baandrup Toft er ansvarlig for logistikk og forsendelse av radioaktive kilder til/fra og i Norge. Det er også Toft som utfører stryktest av de radioaktive kildene som Tracerco har i Norge.
- Tracerco Norge AS jobber i tråd med prosedyrene som gjelder for Tracerco UK, men på noen områder finnes det spesifikke prosedyrer for Tracerco Norge AS.
- Nyansatte skal gjennomføre et opplæringsprogram, der de som skal arbeide med strålekilder bl.a. må gjennomføre et tredagers strålelivetkurs for å kunne bli Radiation Protection Supervisor (RPS). Alle nyansatte får tildelt en fadder som skal hjelpe dem med introduksjonen til internkontroll og arbeidsoppgaver.
- Opplæring og endringer i prosedyrer gjøres via et «Management System». Prosedyrer oppdateres minst hvert tredje år. RPA gjennomfører internrevisjon på de ulike lokalitetene til Tracerco minst annet hvert år.
- Tracerco har risikovurdert ulike områder som lagring, kildebehandling og stryktesting.
- Tracerco bruker persondosimetre fra Landauer. Stråledoser til ansatte er lave, og doser over 1 mSv/mnd eller 200 µSv for en konkret jobb vil følges opp spesielt.
- Tracerco Norge AS har opprettet sin virksomhet i nasjonalt yrkesdoseregister og registrert at de selv skal levere dosedata til registeret. Det er mulig å velge at andre skal kunne levere dosedata på vegne av Tracerco, f.eks. Landauer.
- Tracerco Norge AS bruker fast transportør, og det er de samme sjåførene som kommer og leverer og henter radioaktive kilder. Når kilder hentes sjekkes det at bilen er merket iht. ADR. Det sjekkes ikke at sjåføren har gyldig ADR-sertifikat. Tracerco har ikke utnevnt sikkerhetsrådgiver for transport av farlig god.
- På tilsynstidspunktet hadde Tracerco Norge AS like mange kilder på sin interne kildeoversikt som det som er registrert i EMS.
- Tracerco har månedlige tellinger av at kilder er tilstede på lager eller oppdragssted. I lagerrommet på Kokstad er ansatte inntil minst ukentlig.
- I lagerrommet er det laget et oppsett som brukes til stryktesting av radioaktive kilder. Det er gode rutiner for gjennomføring av stryktester og lave stråledoser til vedkommende som gjennomfører stryktestene.

5. FUNN UNDER TILSYNET – AVVIK OG ANMERKNINGER

Dette punktet omhandler avvik og anmerkninger som gis i forbindelse med tilsynet. Det gis ingen avvik, men en anmerking i forbindelse med tilsynet.

5.1 Definisjoner

Følgende definisjoner ligger til grunn for begrepene avvik, anmerkning og kommentar:

- Avvik:** Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
Anmerkning: Forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
Kommentar: Benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

5.2 Avvik

Det gis ingen avvik etter tilsynet.

5.3 Anmerkning

- Anmerkning:** Virksomheten har ikke utpekt sikkerhetsrådgiver for transport av farlig gods og sjekker ikke at sjåførere som henter radioaktive strålekilder har gyldig ADR-sertifikat.
- Kommentar:** Iht. strålevernloven § 5 skal enhver transport av strålekilder være forsvarlig. Transporten anses som forsvarlig såfremt transportregelverket etterleves. Iht. forskrift om landtransport av farlig gods § 10 skal virksomhet som kommer i befatning med transport av farlig gods utpeke en eller flere sikkerhetsrådgivere som skal ha ansvar for å medvirke til å verne liv, helse, miljø og materielle verdier, samt hindre uønskede tilsiktede hendelser knyttet til aktiviteter med farlig gods. Virksomheten skal sende melding om hvem den har utpekt som sikkerhetsrådgiver til DSB. Frist for å utpeke sikkerhetsrådgiver er 31. desember 2022, jf. ADR avsnitt 1.6.1.44. For å gjøre transporten så sikker som mulig bør virksomheten ha rutiner for å sjekke at sjåførere som henter radioaktive strålekilder har gyldig ADR-sertifikat.

6. OPPFØLGING ETTER TILSYNET

Om dere har kommentarer til eventuelle faktafeil under punkt 4 i tilsynsrapporten eller gitte anmerkninger, ber vi dere sende oss disse innen 27. april 2020. Hvis vi ikke mottar noen kommentarer anses denne rapporten som den endelige tilsynsrapporten. Endelig tilsynsrapport vil bli offentliggjort på DSAs nettsider etter at kommentarfristen har gått ut. Vi kan ikke se at det er noen grunner til at deler av denne rapporten skal unndras offentligheten.

Det blir ingen ytterligere oppfølging av selve tilsynet, utover den endelige tilsynsrapporten.

Vi takker for tilretteleggingen under tilsynet.

Med hilsen

Sindre Øvergaard
Seksjonssjef

Tone-Mette Sjømoen
Fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.